

KOMPETENCIJE UČITELJA PRIMARNOG OBRAZOVANJA ZA POUČAVANJE GLAZBE

mr. sc. Jasna Šulentić Begić

Učiteljski fakultet u Osijeku

Međunarodna znanstvena konferencija
DIDAKTIČKI IZAZOVI
Slavonski Brod, 24. i 25. svibnja 2012. god.

Učiteljske kompetencije

- ☐ specifične
- ☐ generičke
- ☐ stručne
- ☐ metodičke
- ☐ socijalne
- ☐ personalne
- ☐ metodološke
- ☐ ...

-
- za uspješno izvođenje/organiziranje nastave glazbe učitelj treba posjedovati:
 - glazbene kompetencije → *glazbena znanja i vještine*
 - *znanja iz metodike nastave glazbe*
 - *pedagoško-psihološka znanja*
-

□ u ovom radu osvrnut ćemo se prvenstveno na:

- *glazbena znanja i vještine* → glazbene kompetencije učitelja primarnoga obrazovanja
 - stjecanje glazbenih kompetencija → razvijen glazbeni sluh
-

Cilj:

Koje glazbene kompetencije treba posjedovati učitelj primarnoga obrazovanja za poučavanje glazbe?

□ u radu smo analizirali:

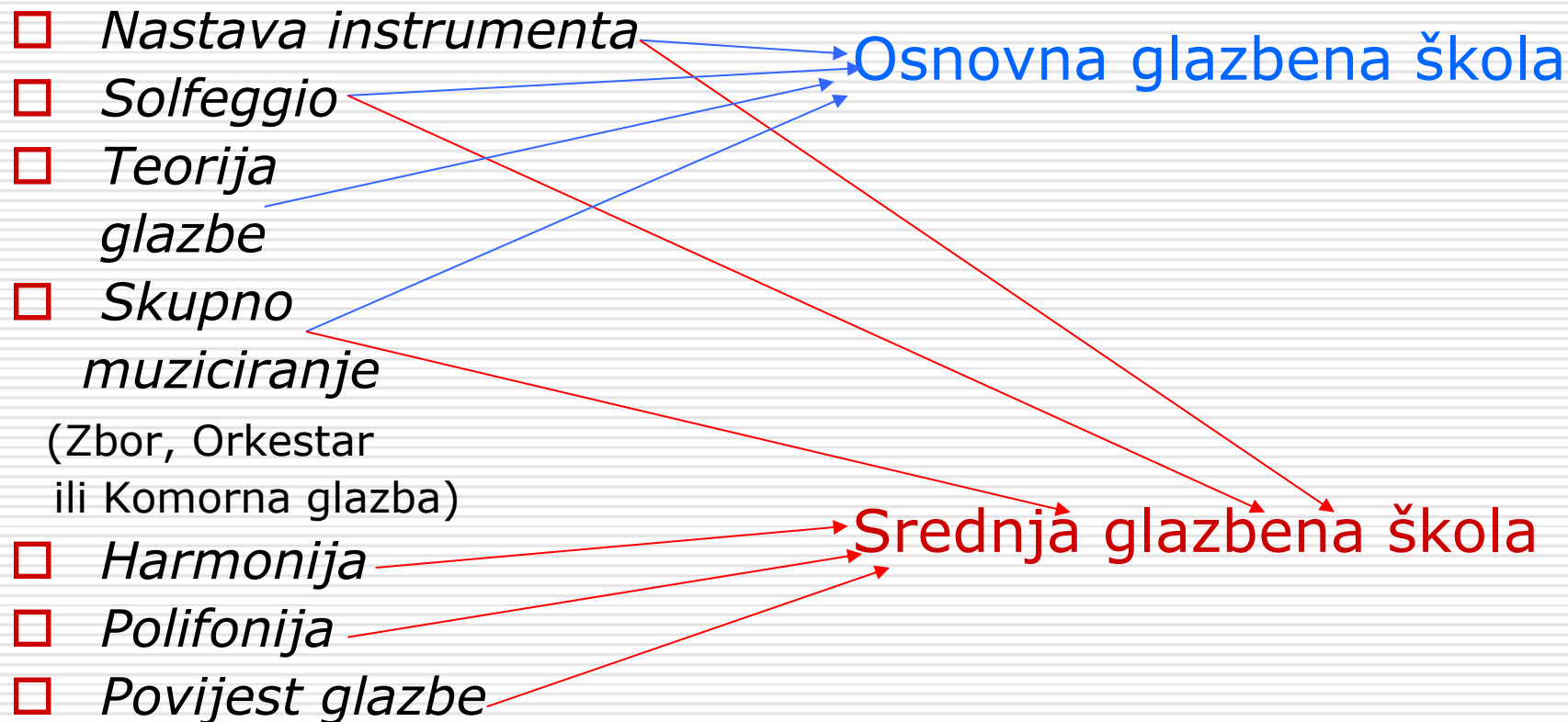
- *Nastavni plan i program za osnovnu glazbenu školu*
- *Nastavni plan i program za srednju glazbenu školu*
- *Nastavni plan i program za osnovnu školu (nastava glazbene kulture u primarnom obrazovanju)*

□ pri analizi dobivenih podataka služili smo se *kvalitativnom analizom*

*"Cilj je glazbenoga odgojno-obrazovnog sustava da **odgojem i obrazovanjem profesionalnih glazbenika** različitih profila i zanimanja stalno proizvodi onaj dio društvene nadgradnje koji je obuhvaćen pojmom glazbene umjetnosti."*

(Nastavni plan i program za osnovnu glazbenu školu, 2006, 2)

Predmeti osnovne i srednje glazbene škole

-
- izdvojili smo glazbena znanja i vještine, tj. glazbene kompetencije koje se stječu u okviru stručnog glazbenog školovanja

Nastava instrumenta

- naučiti svirati instrument
- usvojiti određeni broja skladba, tehničkih vježbi i ljestvica

Solfeggio

- otpjevati melodiju i izvesti ritam prema notnom zapisu
 - zapisati notama odslušani glazbeni primjer
 - usvojiti glazbenu pismenost, oznake i znakove, ljestvice, mjere, intervale, ritmove
 - stvarati glazbu
 - prepoznati u glazbenoj literaturi osnovne glazbene oblike
-

Teorija glazbe

- usvojiti osnove teorije glazbe
 - upoznati temeljne pojmove s područja harmonije i polifonije
 - znati osnove tijeka razvoja glazbe od srednjega vijeka do danas i nazive pojedinih glazbenih razdoblja, odnosno stilova
 - prepoznati glazbene oblike
-

Skupno muziciranje (Zbor, Orkestar ili Komorna glazba)

- skupno muzicirati
- usvojiti određeni broj skladba

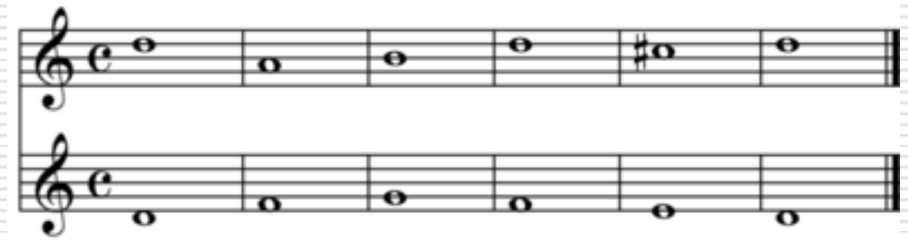
Harmonija

- usvojiti tehniku zapisa homofonih skladbi
- bolje razumjeti skladbe koje se uče svirati
- lakše memorirati notni tekst
- spretnije čitati *prima vista*

Polifonija

- usvojiti tehniku pisanja u vokalnom renesansnom kontrapunktu
- težiti lijepom vođenju melodijskih linija

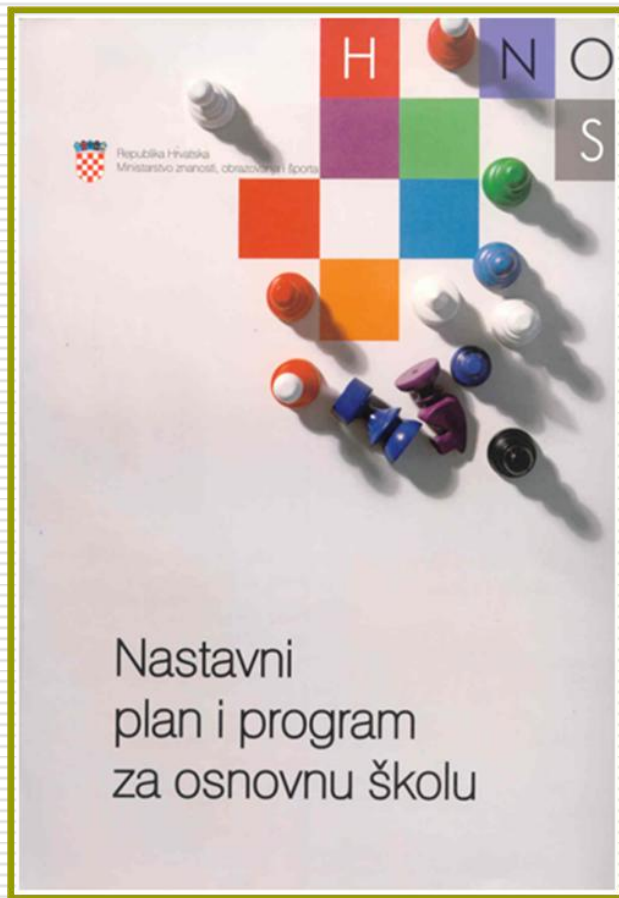

Povijest glazbe

- upoznati:
 - razvojni tijek glazbe kroz povijest
 - glazbene stilove
 - istaknute skladatelje, tj. predstavnike određenih stilova
 - razvoj hrvatske glazbe, njene predstavnike
 - steći razvijenu glazbenu kulturu, tj. slušati glazbu, posjećivati koncerte, sudjelovati u izvođenju glazbe
 - imati potrebu za praćenjem pisane literature o glazbi
-

-
- ❑ glazbena znanja i vještine, tj. kompetencije koje se stječu u okviru stručnog glazbenog školovanja su vrlo opširne i zahtjevne
 - ❑ stručno glazbeno školovanje je:
 - dugotrajno (10 god.)
 - učenje instrumenta provodi se individualno
 - grupna nastava se izvodi u malim grupama s glazbeno nadarenim učenicima
-

- studenti primarnoga obrazovanja ne mogu usvojiti navedena glazbena znanja i vještine, jer na učiteljskim fakultetima nemamo takve uvjete
- glazbene kompetencije studenata trebaju biti u skladu s ciljem i zadacima nastavnog plana i programa osnovnoškolske nastave glazbe

*"Cilj nastave glazbe u općeobrazovnoj školi
uvođenje je učenika u glazbenu kulturu,
upoznavanje osnovnih elemenata glazbenoga
jezika, razvijanje glazbene kreativnosti,
uspostavljanje i usvajanje vrijednosnih mjerila
za (kritičko i estetsko) procjenjivanje glazbe."
(Nastavni plan i program za osnovnu školu,
2006, 66)*

-
- učitelj primarnoga obrazovanja treba steći glazbene kompetencije za:
 - *pjevanje*
 - *sviranje*
 - *izvođenje elementa glazbene kreativnosti, tj. glazbenih igara*
 - *slušanje glazbe*
-

Pjevanje

- lijepo pjevanje podrazumijeva:
 - *pjevanje u zadanoj intonaciji*
 - *pravilno disanje tijekom pjevanja*
 - *poznavanje tehnike pjevanja visokih i dubokih tonova*
 - *točnu dikciju*
 - *...*
 - tijekom nastave na fakultetu treba paziti na ljepotu pjevanja → to će se odraziti i na pjevanje učenika kojima će studenti kao učitelji izvoditi nastavu glazbe
-

Uvjeti lijepog pjevanja

Sviranje

□ dvije vrste sviranja:

- sviranje kao nastavno područje
(dječji instrumentarij/tijelo kao instrument)
 - sviranje instrumenta s kojim se učitelji
služe u nastavi (na fakultetu - grupna nastava)
-

Uvjeti uspješnog sviranja

Elementi glazbene kreativnosti

Glazbene igre

- u okviru glazbenih kolegija trebaju se provoditi glazbene igre → studenti će tako upoznati glazbene igre i metodičke postupke njihovog usvajanja

Uvjeti uspješnog izvođenja elemenata glazbene kreativnosti / glazbenih igara

Slušanje glazbe

- ❑ učitelji → zainteresirati učenike za umjetničku glazbu → učitelji moraju upoznati glazbu, a po mogućnosti i zavoljeti
 - ❑ glazbeni kolegiji na učiteljskom studiju → prisutna i aktivnost slušanja glazbe
 - ❑ za uspješno provođenje aktivnosti slušanja glazbe nije preduvjet visoko razvijen glazbeni sluh → osjećaj za intonaciju
-

Uvjeti uspješnog slušanja glazbe

spособnost
uočavanja
tempa

spособnost
uočavanja
dinamike

spособnost
pamćenja
glazbenih
cjelina

spособnost
prepoznavanja
melodije

Zaključak

- pri upisu u glazbenu školu provjeravaju se glazbene sposobnosti (ritamske, intonacijske, glazbeno pamćenje)
 - na učiteljski se studij upisuju studenti različitih glazbenih sposobnosti

 - nastava glazbe u glazbenim školama je individualna ili u malim grupama i dugotrajna je
 - nastava glazbe se na učiteljskom studiju odvija u velikim grupama i ograničenoga je trajanja

 - **stoga je učenje glazbe na učiteljskom studiju u suprotnosti s prirodom učenja glazbe**
-

-
- ❑ od studenata se ipak očekuje da steknu kompetencije potrebne za poučavanje glazbe

Razvijaju li glazbeni kolegiji na učiteljskim studijima kompetencije koje treba posjedovati učitelj primarnoga obrazovanja?

- ❑ to je pitanje na koje ćemo pokušati odgovoriti u jednom od sljedećih istraživanja
-

Hv**al**a **na** pa**žn**ji!